

MLADO JUTRO

Št. 42. V Ljubljani, dne 20. oktobra 1940 Leto XI.

Z nočnim letalom

Ko je John popoldne prišel na letališče, je sijalo prijetno solnce. Zavil je okoli upravnega poslopja in obstal. Prav tedaj se je spuščalo trimotorno potniško letalo iz Amsterdama, na vzletišču pa je že bilo pripravljeno na pollet potniško letalo za v Španijo. Nešteto krat je že John videl podoben prizor, toda še vedno ga je rad gledal. Užival je pri opazovanju lepo izvedenih lokov spuščajočega se letala, zavidal potnikom, ki so vstopali in izstopali... »Hop, slavljenec današnji, si se končno le pokazal.« Mick Jones se je približal deč-

ku za njegovim hrbtom in mu položil svojo močno roko na ramo, da so Johnu skoro klecnila kolena. Ni ga slišal in pričakoval, pa se ga je skoro prestrašil. »K tvojemu današnjemu rojstnemu dnevu ti seveda želim mnogo sreče in uspehov.« Mick Jones je stisnil dečku roko. Johnu so pilotove čestitke prijale, da so mu zardela lica. Razumeli boste njegov ponos, če poštujete, da je bil Mick najbolj znan, cenjen in priljubljen pilot letališča. Mick si je podprl brado z desnico, levico pa je zastavil ob bok in nekaj trenutkov kazal hudo zamišljen obraz.

S pod košatih obrvi pa je nagajivo opazoval Johna, ki je v zadregi stal pred njim, kakor da še nekaj pričakuje. Končno se je dobrosrčno zasmejal, da sta se pokazali dve vrsti bleščečih se zob: »Sedaj pa brž z menoj. Čaka te še moje presenečenje za današnji dan. Pojdi, greva k tvojemu očetu.«

Johnov oče je imel opravka pri letalu, ki se je vrnilo s poleta. Ko je zagledal prihajajoča, je izrabil priložnost za kratek oddih in čakal, da se mu približata. Dobro mu je delo, da je imel Mick tako rad njegovega sina, in bil je ponosen nanj, čeprav mu tega ni hotel

nikoli pokazati. »Dragi Smith« — tako je bilo namreč ime Johnu in njegovemu očetu — »upam, da se ne boš protivil, če povabil nocoj tvojega dečka na potovanje s poštnim letalom v Pariz«, ga je Mick ogovoril, »s tem ga želim razveseliti, ker je danes njegov praznik, pa vem, da si želi zračnih višin.« Johnu je začelo razbijati v srcu, da je komaj krotil svoj nemir. Torej se mu bo vendar izpolnila njegova želja? Pa še nocoj, in v družbi najslavnejšega pilota londonskega letališča. Proseče je pogledal očeta, ki ga je prošnja iznenadila in je neodločno motril oba prosilca.

Pa se ni dolgo obotavljal. Čutil je, da bi z »vrnitvijo užalil Micka in pokvaril veselje svojemu sinu, ki mu glede pridnosti v učenju ni mogel nič očitati.« Seveda mojster Mick, je odvrnil pilotu, ki so ga vsi na letališču nago-varjali le s tem imenom, »prav rad dovolim dečku, da gre s teboj. Nikomur bi ga ne zaupal mirnejšega srca kakor tvojim izkušenim rokam. Saj veš, da sem imel proti temu vedno le ta pomislek, da fant prezgodaj ne sme dobiti preveliko slast do letenja. Če bo enkrat plaval tam zgoraj, ga bomo kasneje kar težko še držali pri tleh.«

(Dalje prihodnjič)

IZ KRAJEV, KJER ŽIVIJO SLOVENCİ

Toni Mešekov:

Pravljica o Vrbskem jezeru

Tam v slovenskem Korotanu je ob temnozelenem Vrbskem jezeru pasel mlad pastirček številno čredo ovac. Pogosto je zahajal k vodi. Nekoč zaslíši iz globočine zamolklo zvonjenje. Prisluhne. Glasovi so izginili.

Nekega dne je zopet sedel na bregu. Iz temnih globin začuje ponovno zamolklo zvonjenje, ki postaja sedaj jačje. Glej čudol! V vodi so vedno jasnejši obris velikega poslopja, ki je stalo na gričku. Ob vznožju je čemela mala vasica. Ko je sonce zašlo, je vse izginilo.

Ta večer je bil pastirček zamišljen. Ni vriskal veselo in prepeval. Molče je prignal drobnico v domačo stajo.

Tudi drugi dan se je ob sončnem zahodu pojavilo pred njim v vodi mogočno poslopje. Zvonovi so tožno doneli in je petje žalostno odmevalo iz temnih jezerskih globin.

Tretji dan se je ponovil isti pojav. Le zvonovi so še tužnejše doneli, orgle zamolklo bučale in je bilo petje še bolj žalostno. Priplule so tri zlate ribice. Proseče so gledale v dečka, ki ni vedel, kaj bi. Zdelo se mu je, da ga hočejo nekaj prositi.

Sonce je zašlo. Čudno: danes ni izginilo poslopje, danes ni utihnilo zvonjenje. Orgle so še donele in petje je odmevalo iz globin. Tri ribice priplava jo še bliže k dečku. Največja reče:

»O pastirček, zakaj nas nisi rešil. Že tisoč let trpimo in čakamo rešitve. Jaz sem grofica, dve manjši ribici moja otroka. Velika stavba v vodi je moj grad. Bila sem bogata in lepa. Radi tega sem postala prevzetna in hudobna. Mož se je na lovu ponesrečil in umrl.

Bilo je na sveti večer. Snežna odeja je pokrivala planine in doline. Ljudje so hiteli k polnočnici v grajsko cerkev. Jaz nisem šla. Tudi otroka sta morala ostati doma. Povabila sem sorodnike na pojedino. Zabavali in veselili smo se. Na sveti večer smo bili popolnoma pozabili. O polnoči pride strežaj in pove, da je na dvorišču uboga žena z dvema otrokoma. Vsa je premražena in prosi prenočišča.

»Beračev ne maram nocoj. Zapodite jih!«

»Hotel sem, a se žena obotavlja in pravi, da mora govoriti z vami.«

Jezna vstanem in stečem po stopnicah. Na dvorišču najdem ženo z otrokoma.

»Usmilite se nas, gospa! Do smrti sem utrujena in premražena. Ne morem dalje z otročičkoma. Dajte nam vsaj prenočišča.«

Nisem poznala usmiljenja:

»Prenočišče dobiš v vasi. Potepuhov ne maram. Izgini mi izpred oči!«

Mislila sem, da bo odšla, a ona je pokleknila predme:

»V imenu Božjega Sina vas prosim, gospa, v imenu njega, ki je nocoj reven prišel na svet, prosim vas, usmilit se nas, da ne zmrznemo in poginemo lakote.«

Pritekla je moja hčerka: »Mama, usmili se siromakov!«

Moje srce je ostalo trdo.

»Poberi se, pocestnica!« zakričim.

Zena je vztrepetala. Presunljivo me je pogledala in rekla s povzdignjenim glasom: »Trdosrčnica. Z vsem bogastvom se pogreznj v zemljo in naj nad tabo zabuži jezero!«

Skozi tulenje viharja so udarjale vame grozeče besede. Odhitela sem v grad. Kaj je to? Se li grožnja uresničuje? Padali smo v neizmerno črno globino. Začulo se je bučno šumenje valov. Ves grad, vsa okolica, vse se je pogreznilo. Nad nami je nastalo jeze-

ro. Radi mojega greha sta morala trpeti tudi otroka in moji podložniki. Vsi smo bili izpremenjeni v ribe.

Vsakihi sto let se prikaže v vodi moj grad. Iz jezera se čuje zvonjenje, orgljanje in petje. S svojima otrokoma priplavam na jezersko površino. Ko pride takrat k jezeru nedolžen otrok ter me vpraša, kaj vse to pomeni, tedaj smo vsi rešeni. Ti si še nedolžen, pa nam nisi stavil tega vprašanja. Sedaj bomo morali zopet čakati še sto let. Bog daj, da bi prišel tedaj pravi rešitelj.

Riba izgine. Grad se razblini v nič. Pastirček se vzdrami. Bila je temna noč. Grozeči oblaki so oznanjali hudo uro. Komaj deček priteče v zasilno stajo k ovcam, nastane strašen piš. Bliskalo je in grmelo. Od jezera sem so se čuli žalostni glasovi:

»Še sto let, še sto let, še sto let...«

Nove knjige

Ribičićeve „Upornice“

V »Mladem Jutru« smo že zabeležili poročili o dveh letošnjih knjigah »Mladinske matice«, ki je odsek Jugoslovanskega učiteljskega združenja za dravsko banovino. Prvo poročilo je bilo o Adamičevih »Ljudeh v viharju«, drugo o »Zakladih sveta«, ki jih je napisal Pavel Kunaver, tretjo knjigo pa je napisal Josip Ribičič, eden najbolj plodovitih slovenskih mladinskih pisateljev in urednik »Našega roda«. Doslej je napisal že preko dvajset knjig, kar je gotovo dovolj zgovorno število o njegovih sposobnostih in marljivosti. »Upornice« so posnete iz živalskega življenja. Take motive Ribičič prav rad uporablja, omenjamo naj njegove »Žabe«, ki so izšle kot vodilna povest v nedavnem letniku »Našega roda«, nadalje »Kraljestvo čebel«, »Miškolini«, »Zavratne pošasti« in druge. Knjiga »Zavratne pošasti« prikazuje življenje nevarnih bacilov in je izšla v Trstu, žal se na našem književnem trgu ne dobi. Umetno bi bilo, ko bi »Zavratne pošasti« dali na razpolago tudi naši mladini, saj bi jim bila knjiga dobrodošlo in poučno čtivo.

Josip Ribičič, ki je prekoračil 50 let, je učitelj na ljubljanski ljudski šoli pri Sv. Petru. Že z mladih let se uveljavlja v literaturi, predvsem v mladinski. Pri »Našem rodu« je zdaj že 11 let urednik, poprej je bil urednik »Novega roda« takisto mladinskega lista, ki je izhajal v Trstu, njegov prvi urednik je bil Samec, za njim je prevzel uredništvo Josip Ribičič, tretji, a obenem poslednji urednik je bil učitelj in pisatelj Pahor Jože.

»Upornice« obsegajo 63 strani in jih je posrečeno ilustriral Marija Trčkova. Ribičič ljubko in s polnim uspehom opisuje življenje čebel. Povede nas v uljnjak, kjer nam prikaže čebele delavke, lenuharske trote in kraljico Matice. Živahen je prizor, ko nastopi čebelica Nerga. Ta kvari red v čebelnjaku in se upira pri delu. Po pravici zaslužijo ime nergačice.

Poučno je branje o sladki pijači naših čebelic. Veselo je v panju, ko se začne čas pomladne medice.

No, v panju pa ne pride do besede samo sitna Nerga, temveč tudi na stotine drugih, med njimi Tenkokrilka, Dolgorilčka, Veselička in druge. Veselička je rada dobre volje in kadar se naleze sladke medice, se priziblje v panj in zazpoje:

»Hoja, hoja, holadri,
ves svet se krog mené vrti.
Zemlja je zgoraj,
nebo pa je spodaj.

noge mi silijo v strop,
glava na pod.
Le kaj se z menoj godi,
hoja, hola holadri«.

Taka je mala pijanka in se zavalj po podu, da ji odleti kanglica iz rok in se razlije tekočina po tleh.

Strašen je prizor, ko prihrumi v panj pošast — smrtoglaviec. (Besedilo poja-
snjuje celostranska ilustracija!).

Ribičič opisuje na svojski način de-
lo in življenje trotoev, ter nastop mlade
kraljice. Mnogo novega bo mladina
spoznala iz Ribičičeve knjige. Z zani-
manjem je pa bodo prečitali tudi odras-
li. Knjiga je lep donesek k naši mla-
dinski literaturi. Še čebelarji jo bodo
s pridom prebirali in se uverili, kako
je z lepimi besedami popularni pisa-

telj orisal življenje naše čebule. Ribi-
čič je bil svoječasno, ko je učiteljeval
na Rakeku, marljiv in podvzeten čebe-
lar. Še menda s tistih časov je nosil v
sebi snov za povest o čebelah, ki jo je
sedaj postavil na papir.

Panj, kjer sta doma Nerga, Veselič-
ka in druge čebele zaključil svojo po-
vest v trenutku, ko zazori ajda. Takrat
se reši čebelna družina hude skrbi in
zapojo: »Aajda med, odšle so od nas
skrbi!« ...

Ribičičevo knjigo dobiš že za nekaj
dinarjev, prav tako kakor vse ostale
knjige, ki jih izdaja »Mladinska mati-
ca«, v upravi Mladinske matice v Ljub-
ljani, Frančiškanska ulica, ali v knji-
garni Tiskovne zadruga. Toplo jih pri-
poročamo vsem!

J. G.

Pahič Stanko — dijak:

Nesrečna kretnia

»Sedite!« je dejal profesor, »tako
znanje zasluži plačilo. Dam vam od-
lično.«

Mirko je pograbil zvezek in odšel iz-
pred table. Sošolci so ga gledali začu-
deno in zavistno, da so se mu nehote
razlezele ustnice na smeh. Srečo je bil
imel.

Tedaj je zazvonilo. V razredu je na-
stal hrup, profesor je pograbil razred-
nico in odšel. Za njim se je razlegal
krik.

»Čestitam, Mirko,« se je oglašil za
Mirkom, obkroženim od sošolcev, to-
variš Branko.

Mirko se je ozrl in se srečal z osolze-
nimi Brankovimi očmi.

»Čestitam,« je ta ponovil, »jaz ni-
sem bil tako srečen.

Mirko se je spomnil, da je dobil
Branko tik pred njim svoj »cvek«. Nič
novega ni bilo to, saj ni bil edini. Na-
sprotno, ogromna truma »odlikovan-
cev« je stala za njim in slučajno je
postal Mirko izjema.

»Ne maraj,« ga je tolažil, »saj si boš
še popravil. Gotovo si lačen, na!«

Dal mu je dinar za šunkarico, ker
je vedel, da nima denarja. In četudi bi
ga imel, bi ga moral hraniti za važnejše
stvari.

»Hvala, tega ti ne pozabim,« se je
Branko zahvalil, vzel denar in odšel
v šolsko vežo.

Kmalu nato se je prikazal na šol-

skem pragu s šunkarico v roki. Ravna-
telj je stal tam in zdaj pa zdaj opo-
minjal koga, ki se ni ravnal točno po
»predpisih«.

Branko je stopil mimo njega, toda ti-
sti hip se je zgodilo nekaj nerodnega.
Ravnatelj je namreč zamahnil z roko
proti nekemu paglavcu na cesti, a v
tem je zadel Brankovo roko in šunka-
rica je šla na zračno potovanje, ki se
je končalo v prahu. Padla je na tla in
obe njeni polovici sta se razprli, da se
je meso povaljalo po prahu.

Za hip je Branko obstrmel. Ni ve-
del, ali bi vse skupaj pobral ali pa bi
jo potegnil med vrvež. Sram, zelo sram
ga je bilo, da bi spričo vseh pobiral
oprašene ostanke nesrečne šunkarice
in jo je raje pobrisal, to pa tako hitro,
da ga je ravnatelj, ko je pogledal kaj
je, komaj še opazil.

Na prag je prišel šolski sluga in ravnatelj, ki ga ni nič kaj preveč veselilo, da se mu pred nogami valjajo taki klavni ostanki, ga je takoj poslal za dečkom.

Sluga je odšel in se je, ker je imel
še precej »detektivske« nadahnenosti
v sebi, kmalu vrnil z Brankom vred.
Ta je imel solze v očeh, ali od strahu
ali zaradi izgube južine, tega se niti
sam ni zavedal.

»Tako,« je zagrmel ravnatelj, »niti
toliko vljudni niste, da bi pobrali, kar

vam pade pred mano na tla. Poberite to!»

Zardel od sramu se je Branko sklonil in s trepetajočimi rokami pobral nesrečne ostanke podarjene južine.

»Tega vendar ne morem jesti,« se je potihoma uprl in pokazal, kar je pobral.

»Vrzite v koš in takoj z mano v pisarno!« je dejal ravnatelj trdo.

Storil je po povelju in stopil za ravnateljem v pisarno. Nekak čuden, gosposki duh je vel tam, da se je še bolj prestrašil.

»Kako se pišete?«

»L-leban,« je zajecjal fant in solze so ga oblile.

»No, no, le nič solz. Raje mi povejte, čemu ste tako naglo pobegnili?«

»Sram me je bilo,« je rekel Branko odkrito, ko ga je ravnatelj prijaznejši glas nekoliko opogumil.

»Sram da vas je bilo? Fantu pade malica na tla pa ga je sram, da bi jo

pobral! In jo pusti, celo še pred mano!«

»Saj je nisem sam vrgel na tla,« se je znova uprl Branko.

»Vem, vse se lahko pripeti. Saj sem vam jaz...« Obmolknil je, kot bi ga tudi bilo »sram« nadaljnjih besed.

»Od kot ste doma?« je vprašal čez čas.

»S Poljan.«

»Aha, Vaši starši niso premožni?«

»Niso ne, saj tudi denarja za južino nisem dobil doma, ampak mi je dinar podaril sošolec.

»Tako. In jaz sem vas zdaj spravil ob malico!«

Segel je v žep in odprl denarnico. Podaril mu je desetico, potlej pa ga je naglo zrinil iz sobe.

»Le pojdite in se najejte. Nič se ni treba zahvaljevati, je že vse dobro, le pojdite!«

Vrata so se zaprla za njim.

Naprava za oddajanje svetlobnih znakov

Napravo za dajanje svetlobnih znakov, ki jo vidite na naši sliki, napravite hitro in vas ne stane mnogo. Pri L krepko privijete navadno žarnico žepne svetilke v debelo kovinsko žico T, ki je navita v obliki zavoja (spirale) in služi tako kot okvir za žarnico. Žarnico privijete proti majhni kovinski

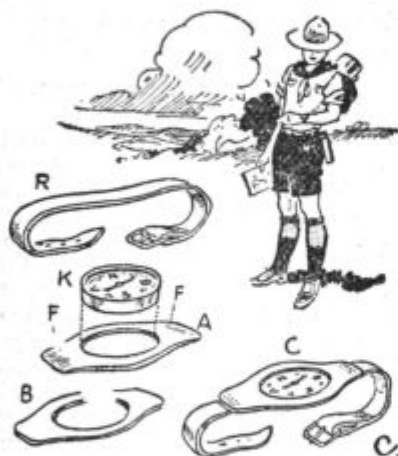
plošči, upognjeni pod pravim kotom V, ki je skupno z okvirno žico pritrjena z debelim okrogloglavim vijakom na lesen podstavek. Prožno kovinsko pero M pritrdite na enem koncu na podstavek, na drugega pa privijete gumb. Pod konec z gumbom privijete v podstavek okrogloglavi vijak in je tako naprava za »tipkanje« končana. Za delovanje naprave potrebujete še žepno baterijo B in nekaj žice. Kako izpeljete žični vod, razvidite jasno s slike. Ker nimate opravka z visoko napetostjo, smete uporabiti tudi navadno svetlo žico. Z dvema tenkima kovinskima stremenoma pritrdite končno še naravnost pred žarnico lepenkasto cev P, dolgo 15 cm in v premeru 2 cm. Najprimernejše je, če potisnete cev nekoliko nad žarnico, da vas pri dajanju znakov njena svetloba ne slepi. Ta lepenkasta cev vam služi istočasno kot smernostna naprava, s katero morete na ta način celo napravo naperiti na določeno točko, ne da bi bili pri oddajanju svetlobnih znakov izpostavljeni nevarnosti, da vas opazi še kdo drugi razen tistega, ki so mu znaki namenjeni. Če si izdelate dve napravi, se morete pogovarjati s svojim tovarišem o najbolj zaupnih stvareh na daljavo, ne da bi kdo kaj opazil. Pri oddajanju uporabljajte Morseyeve znake, ki se jih ni tako težko naučiti, kakor se

splošno misli. V začetku je treba pač poprijeti in vežbati počasi, morda le tri ali štiri črke na dan. Tako se prav kmalu naučite in kar začudili se boste, kako kmalu boste obvladali abecedo v oddajanju in čitanju. Točko naznačite s kratkim pritiskom na tipko, za črto pa porabite trikrat daljši čas.

Zapestni kompas

Če na potovanju zaidemo v neznane kraje ali nepregledne pokrajine, bodisi da želimo spremeniti običajno pot n. pr. v gorah, skoro ne moremo pogrešiti kompasa. Ker pa ni udobno, vleči ga vedno iz žepa, ali pa ga nositi kar v

roki, vam svetujemo, da si napravite zapestni kompas. V ta namen potrebujete kratek jermen, ki se da zapeti okoli zapestja in k temu še dva majhna kosa usnja. V en kos — A — urežete luknjo, v katero gre na tesno žepni kompas. Konca — F—F — tega usnjene kosa obrežete na površini poševno in enakomerno. V drugi kos — B — urežete prav tako luknjo, ki pa naj bo nekoliko manjša kot v — A —. Tega položimo na kompas, da preprečuje izpadanje. Oba kosa sestavite, morda tudi zlepite in nato krepko prišijete na jermen — R —. Tako izdelan zapestni kompas — C — nosite kakor zapestno uro. Tako vam ga ni treba vedno iskati po žepih in vam je usmerjanje hitrejše.

A. Š.

Ovce na brvi

Pravljic se nismo mogli otroci nikoli naposlušati. Pripovedoval nam jih je kdo od starejših, ki je imel za to potrebno potrpljenje. Včasih že ni vedel več, kaj bi še povedal, a mi se nismo dali ugnati. Silili smo vanj, naj nam pripoveduje še tisto in ono. Ker se nas zlepa ni mogel odkrižati, se je zatekel k zvijači.

»Čakajte,« je dejal, »eno še znam. Lepa je in zelo dolga. Ali naj jo povem?«

»Le.«

»Nekoč je gnal pastir ovce čez travnik. Naenkrat pride čreda do brvi in ovce morajo ena po ena čez. To bo trajalo zelo dolgo, kajti čreda je velika in ovce so počasne. Počakati moramo.«

Govoril je resno, toda na očeh se mu je poznalo, da tu ne bo nekaj v redu. Zaman smo ga nagovarjali, naj nadaljuje. Izgovarjal se je, da pač ne gre, pustiti morda polovico ali še več ovac na tej strani in iti z onimi kar naprej. Pastir mora čakati na vse, mi z njim.

»Ali bo treba čakati zelo dolgo?« je vprašal nekdo, ki še ni razumel, da ne bo nič iz vsega tega.

Tedaj smo ga začeli nagovarjati, naj bi nam medtem povedal kakšno drugo pravljico. Tudi tega ni hotel, češ, da ne more pripovedovati dveh hkratu. Nekaj časa smo se še pripravili, potem smo popustili in se razkropili. Če se je čez čas nekdo spomnil, da sedaj pač že morajo biti vse ovce čez, je pripovedovalec oporekal. Izgovarjal se je na veliko čredo. Če se to ni več dalo, je zaobrnil zgodbo in priznal, da so ovce res že prišle vse na ono stran, toda tedaj se je ena vrnila nazaj čez brv in — ovce so ovce — silijo vse za njo. Zopet stopa druga za drugo preko potoka. Pastir si ne ve pomagati. Čakati mora in mi moramo čakati z njim.

Tako se je nadaljevalo brez konca in kraja. Ovce so hodile sem in tja po brvi, zgodba se ni pomaknila nikamor. Končno je naša radovednost splahnela in pripovedovalca nismo več nadlegovali.

Pletrov — dijak:

SAVINJSKA HIMNA

Savinjska dolina lep je kraj,
bi človek mislil, da je raj.
Dolina lepo zeleni,
po sred' Savinja se peni.
Obrobljajo jo pa planine,
visoke, nizke, vse višine.
Gozdovi tam so zeleni,
potoki bistri v njih bobneči.
Ravnina v soncu vsa žari,
po njivah žito že zori
Savinjski kmetič je vesel,
ob žetvi vriskal bo in pel.
Zelena roža tu domuje,
savinjski hmelj se imenuje.
Tega že bajtar vsak ima,
na jesen dobro ga proda.
Med njivami se cesta vije,
po njej promet že živo klije.
Po njej vozovi navsezgodaj,
v Žalec voz'jo hmelj naprodaj.
Hmeljarstva Žalec je središče,
tu vsak si človek sreče išče.
Agenti službo koj dobi,
denar mu od vseh strani leti.
Je Žalec naša metropola,
meščanska v njem se dviga šola.
Se dviga strmo v nebo,
saj trg naš, to ni kar tako

Anton Debeljak:

Edinkalo

*Edinkalo čez dva bregá
vso zimo se je sankalo,
dokler ni leda pa snegá
popolnoma primanjalo.*

*Ko rasti jel je toplomer,
Edinkalo je brenkalo
o steklem polžu vsak večer
na nerabljivo penkalo.*

*Ko v šolske je prišlo klopi,
Edinkalo je kinkalo
in da docela ne zaspi,
s peresi je drlinkalo.*

*A ko nastopil čas je vroč,
je vedno v vodi klunkalo,*

*pa tudi rado je na moč
Edinkalo pinkponkalo.*

*Če sadni je obrodil vrt,
po njem je često brkalo,
potem pa naglo je ko hrt
Edinkalo odrkalo.*

*Prijateljski, sedaj posluh:
Edinkalo ni vzor možu.
Kdor hoče biti večji duh,
se trudi budno brez miru.*

Pripomba: V srbsko hrvaški uganki predstavlja »Jedinkalo« brez-pomembno osebo, komaj več ko ničlo. Stremljiv človek skuša doseči več točk.

JUTROVČKI

PIŠEJO ...

Kaj imam na vsem svetu najrajši? Kaj imam najrajši? Mamico! Kot malo dete me je pestovala, me uspavala v zibelki in mi šepetala prve besede v našem milem jeziku. Ona je bila tista, ki mi je prva vcepljala v moje sprejemljivo otroško srcece ljubezen do vseh. Rastem. Z menoj rastejo mamičine skrbi in težave. O, koliko-krat sem jo nevede in nehote razžalila, da je njeno, z materinsko ljubeznijo polno srce zajecalo in so se iz njenih, vedno nasmejanih oči usule solze — najdražji biseri na svetu. Začudeno sem jo opazovala, saj nisem vedela, ne slutila, zakaj joka. Vedela sem le, da joka moja mamica in bilo je dovolj. Kakor na povelje sem planila v njeno naročje in ji s poljubi popila solze. Njene ustne so se zopet nasmehnile in bila sem srečna.

V rani mladosti, ko sem bila še razvajena ljubljenska moje mamičine, nisem vzela resno niti njenega dobrohotnega karanja; vse mi je bilo za šalo. Sedaj šele vsaj nekoliko razumem vso mamičino neizmerno ljubezen in požrtvovalnost do mene. Da, ona je živela in še živi za mene, jaz pa hočem od sedaj naprej za njo. — Tudi naj-lepši mesec v letu, cvetoči majnik, je posvečen spominu najplemenitejšega bitja na svetu, spominu matere. Takrat ima vsaka mamica svoj praznik. Želela sem in ji še želim, naj še dolgo živi na zemlji. Moj dolg je neplačljiv, zato sem ji podarila le svoje vedno ji bolj vdano in ljubeče srce.

Škerl Ada, dijakinja
Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Zgodba o nesrečnem kolesarju.

Smrekarjev Mihec je dobil novo kolo. Ker je bil še neumen in mamica ni imela časa, da bi venomer pazila nanj, se je vozil z njim ves dan po vasi. Da bi sedaj ko ima kolo napravil par korakov peš, je bilo nemogoče. Nekega dne ga je mamica poslala v trgovino po olja. Seveda Mihec tudi sedaj ni šel peš. Da mu ne bi steklenica padla iz rok, mu je dala mamica star, že precej raztrgan nahrbtnik. Prišel je v trgovino in dali so mu olja. Ko se je peljal domov, so šolarji pravkar šli iz šole. Da bi jim pokazal, kako se zna voziti, je z vso silo pognal kolo ter se kakor veter peljal mimo njih.

Joj, kaj pa sedaj! Šolarji so se na ves glas zasmeli. Mihec se je ozrl in glej: Na sredi ceste je bila mlaka, med njo pa ostanki steklenice. Padla mu je namreč iz nahrbtnika. Mihec se je seveda doma na debelo našlagal. In sicer je rekel mamici, da še nimajo olja, pa da ga bodo že poslali. Toda smola pri smoli! Med šolarji je bila tudi njegova sestra.

Ko je prišla mimo mlake, se je močno začudila, spoznala je njihovo steklenico. Prišedši domov, je to kar hitro povedala mamici. In Mihec je dobil zaslužen plačilo. — Te lepo pozdravlja

Kocjam Tajda
diš. I. drž. real. gimn. v Celju.

Dragi stric Matic! Ko sem prečital Tvoj novi natečaj, sem se odločil, da se ga tudi jaz udeležim. In tako sem si izbral prvi del natečaja, ki se glasi: Razbita steklenica. Nekoč se je vajenec iz enega dela mesta peljal s kolesom v drugi del mesta s polnim nahrbtnikom špecerijskega blaga. Ko je vozil mimo nekega križišča, mu je iz nahrbtnika padla steklenica, napolnjena z namiznim oljem, ter se ob trdem tlaku razletela na drobne kose. Jakec, ki je tedaj šel po cesti, je opazil nesrečo in se je le poredno nasmehnil vajencu, ki ga je začuden gledal, ne vedoč, zakaj se mu le-ta smeje in odpeljal dalje. Kmalu potem je prišla po cesti Metka in ko je zagledala odstanke nekdanje steklenice, je kar obstala, kajti pozabil sem omeniti, da je od steklenice ostalo grlo. Spoznala je domačo steklenico. Jakec, ki je bil še v bližini, se ji je smejal kakor za stavo. — Te lepo pozdravlja

Slavko Pregelj,
uč. IV. razr. osn. šole, Ljubljana,
Šmartinska cesta 32.

Dragi stric Matic! Najlepše se Ti zahvaljujem za lepo knjižno darilo, obenem Ti odgovorim na sliko, ki si jo objavil v »Mladem Jutru« kot novi natečaj. Zaželjeni izlet se je vendar približal. Ko se je mladi izletnik ves vesel pripravil na pot, ni pozabil vzeti s seboj tudi cvička, ki pride žejnemu popotniku prav. Že je vozil

med cvetočimi travniki in polji, ko mu je nenadoma zdrčala steklenica na tla in se razbila. Za njim idoč deček se je radoval nad to nezgodo in nadaljeval svojo pot. Kmalu nato je prišla za njim izletnikova sestra, ki je kar vzkliknila od začudenja, ko je opazila na tleh razbito steklenico, katero mu je skrbna mati pripravila kot priboljšek.

Vida De Zordo
uč. III. razr. mešč. šole v Medvodah.

Listnica uredništva

Pozor, ljubljanski Jutrovčki!

Dijakinja V. razr. drž. real. gimnazije v Ljubljani inštruirajo po zmerni ceni. Dijakinjo, ki ima vseskozi odlična izpričevala, poznamo in toplo priporočamo. Naslov: T. B., Ljubljana, Sv. Florijana ulica 38/I.

Uganke in križanke iz zadnjih številčk so pravilno rešili: Jože Rancinger, učenec IV. razr. v Petrovčah; Anica Gorišek, učenka osnovne šole v Zalcu 131; Majda Jerman, dijakinja I. razr. drž. real. gimn. v Ljubljani; Breda Zupančič, učenka osnovne šole v Rajhenburgu ob Savi št. 69; Marija Jamnik, dijakinja II. b. razr. drž. žen. real. gimn. v Ljubljani; Franci Šlaus, uč. IV. a razr. v Zgornji Šiški; Zlatka Grbčič, uč. VI. razr. v Dolu pri Hrastniku; Slavko Pregelj, uč. IV. razr. v Ljubljani.

Ljuba Tamara! Rad Ti terjamem, da si pesmico »Sonček« sama napisala na papir. Ali si jo tudi sama zložila? Pošlji mi še kaj pesmic na ogled, toda vedeti moraš, da romajo prepisane pesmice v koš! Le tisto je nekaj vredno, kar si sam izmisliš! Stric Matic.

Ada, dijakinja. Prosti spis objavimo v eni izmed prihodnjih številčk. Pesmica »Oblake« je slaba. Dobra proza je več vredna ko slaba poezija!

K. Jože, dijak. Francoski govore razen v Franciji tudi v zahodni Švici, v velikem delu Belgije in v francoskih kolonijah. Izmed teh so nam najbližje Alžir, Maroko in Tunis, ki leže ob Sredozemskem morju. Nikar pa ne misli, da se moreš francosčine popolnoma naučiti le tedaj, ako živiš na Francoskem. Z marljivostjo in vztrajnostjo dosežeš lahko tudi doma najlepši uspeh. Pozneje kdaj ti pa morda življenje samo ponudi priložnost, da se med Francozi še bolj izpopolniš.

Rešitev posetnic

Učitelj, profesor, stolar, *